

(Davomi 2-sahifada) >>>

MAKTABNING MAVQEYI MUALLIMDAN

(Davomi. Boshlanishi 1-sahifada).

– Mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlar qaysi tomondan qarasangiz ham, albatta, muallim va maktab, ta’lim masalasiga borib taqaladi. Davlatimiz rahbari har bir chiqishida bilim va ta’limning ahamiyati haqida gapiradi. Institut jamoasi ana shu da’vatga o’zini qay darajada chog’layapti?

– Davlatimiz rahbarining bu da’vatini biz shior sifatida emas, institut oldiga qo’yilgan aniq professional majburiyat sifatida qabul qilamiz. Chunki davlat ta’limga qanchalik katta e’tibor va resurs ajratmasin, uning aniq natijasi oxir-oqibat maktabning oddiy sinfxonasida, o’qituvchining bilimi, mahorati va bolaga ko’rsatadigan ijobiy ta’sirida namoyon bo’ladi. Demak, pedagogika instituti zimmasidagi mas’uliyat ham shunga yarasha ortadi.

Biz o’z faoliyatimizda “bugun maktabga qanday o’qituvchi yuboryapmiz?”, degan savol yechimiga eng muhim dolzarb vazifa sifatida qaraymiz. Shuning uchun, amaldagi ta’lim dasturlarini qayta ko’rib chiqishda nazariy bilimlari, bo’lajak o’qituvchining darsni loyihalashi, o’quvchi bilan ishlashi, bilimni baholashi, muammoni aniqlashi, mustaqil qaror qabul qilishi va pedagogik vaziyatni tahlil qila olishiga ustuvor ahamiyat beryapmiz. Talabani auditoriyada olgan bilimni real maktab muhitida sinab ko’rish institutdagi tayyorgarlikning ajralmas qismiga aylansagina natija samarali bo’ladi.

Ikkinchi muhim yo’nalishni professor-o’qituvchilarga qo’yiladigan talabni o’zgartirishda ko’ryapmiz. Bo’lajak muallimni tayyorlaydigan ustozning o’zi ham zamonaviy maktabni, yangi o’quv dasturlarini, baholash yondashuvlarini, raqamli vositalarni va sun’iy intellekt imkoniyatlarini yaxshi bilishi kerak. Shu maqsadda professor-o’qituvchilarning maktab bilan amaliy aloqasi, ilmiy-metodik faoliyati va kasbiy rivojlanishi bo’yicha yangi talablar joriy etilmoqda. Bugungi kunda institutda 409 nafar professor-o’qituvchi faoliyat yuritayotgan bo’lsa, ularning 40 foizi ilmiy daraja va unvonga ega. Yaqin muddatda bu ko’rsatkichni 50 foizga yetkazishni maqsad qilganmiz.

Uchinchi masala olib borilayotgan ilmiy faoliyatning natijadorligidir. Bizga faqat maqola yoki dissertatsiya sonining ko’payishi yetarli emas. Pedagogik tadqiqot maktabdagi aniq muammoni hal qilishga xizmat qilishi kerak. Institut olimlarining tadqiqotlari ta’lim sifati, o’qitish metodikasi, pedagogik diagnostika, inklyuziv ta’lim, raqamli pedagogika, o’qituvchining kasbiy rivojlanishi kabi real muammolarga yo’naltirilmoqda. Hozirda 5 ta ilmiy loyiha amalga oshirilmoqda, 15 ta maktabda tajriba maydonchalari faoliyati yo’lga qo’yilgan.

Yana bir mezon – institutda talabaga bo’lgan munosabat. Biz talabani kelajakda bolalar taqdiri bilan ishlaydigan mutaxassis sifatida ko’ramiz. Shuning uchun uning kasbiy tanlovi, pedagogik qobiliyati, nutqi, kommunikativ madaniyati, mas’uliyati va mustaqil fikrlashi ham tayyorgarlik jarayonida baholanishi kerak. Pedagog diplomiga ega bo’lish bilan pedagog bo’lish o’rtasida katta farq bor. Institutning vazifasi ana shu farqni imkon qadar kamaytirishdir. Buning uchun talabalarni maktab hayotiga ertaroq olib kirish, ustoz-murabbiylar bilan ishlash, amaliy mashg’ulotlarni ko’paytirish, dars kuzatuvini va tahlilini tizimlashtirish, talabalar faoliyatini portfoliyo va real pedagogik natijalar asosida baholashga o’tyapmiz. Bugungi kunda 73 ta umumta’lim maktabi bilan amaliy hamkorlik yo’lga qo’yilgan, 3177 nafar talaba muntazam ravishda maktab muhitida kasbiy tajriba orttirmoqda.

Nazarimda davlat tomonidan ta’limga berilayotgan e’tiborga munosib javob, balandparvoz gaplarda emas, aniq natijalarda ko’rinishi kerak. Institut bitiruvchisi maktabga borganda direktor unga qaytadan eng oddiy pedagogik ko’nikmalarini o’rgatishga majbur bo’lmisligi kerak. Aksincha, yosh o’qituvchi maktabga yangi metodika, yangi fikr va yangi kasbiy madaniyat olib kirishi kerak. Shuning uchun bizning faoliyatimizga beriladigan asosiy baho bitiruvchilarimiz ishlayotgan maktablarda, ularning darslarida va o’quvchilarning natijalarida namoyon bo’ladi.

– O’qituvchining salohiyati, bilimi talabaniq ishtiyogini kuchaytiradi. Umuman, o’qituvchi mahorati, uning baholash mezonini bormi va u qay darajada ishlayapti?

– O’qituvchi mahoratini faqat ilmiy daraja, ish staji yoki o’tilgan darslar soni bilan baholab bo’lmaydi. Asosiy mezon uning talaba bilan ishlash sifati va ta’lim natijasiga ta’siri bilan belgilanadi. Shu sababli institutda o’qituvchi faoliyatini bir necha yo’nalishda baholashga e’tibor qaratilmoqda. Bular, darsning mazmuni va metodik sifati, talabaniq faolligi, baholashning xolisligi, raqamli vositalardan foydalanish, ilmiy-uslubiy ishlar hamda talabalar fikri kabi yo’nalishlarni qamrab oladi. Zarur hollarda ochiq darslar, o’zaro dars kuzatuvini va kafedra monitoringi ham qo’llanadi.

Bugungi kunda bu jarayon to’liq raqamlashtirilgan. Ta’lim sifati va boshqaruv samaradorligini tezkor hamda shaffof baholash imkonini beruvchi maxsus feedback.sampd.uz platformasi ishga tushirilgan. Talabalarining anonim fikri ham muhim indikatorlardan biri. Chunki auditoriyadagi haqiqiy holatni ko’p jihatdan talabaniq o’zi yaxshiroq his qiladi.

Bundan tashqari, campus.sampd.uz va psixolab.sampd.uz platformalari talabalarining ijtimoiy moslashuvi, stressga chidamliligi va emotsional barqarorligini ilmiy asosda muntazam kuzatib boradi. Albatta, bularning barchasi mos moddiy-texnik bazasiz samara bermas edi: bugun institutimizda 3500 o’ringa mo’ljallangan 7 ta o’quv binosi, 206 ta auditoriya, 228 ta kompyuter, 60 ta SMART-doska va 12 ta zamonaviy laboratoriya talabalar xizmatida, axborot-resurs markazidagi 15800 dan ortiq elektron adabiyot esa library.uzfi.uz platformasiga joylashtirilgan.

Lekin o’qituvchi mahoratini baholashning maqsadi faqat reyting tuzish emas. Aniqlangan kamchilik asosida o’qituvchining kasbiy rivojlanishi yo’nalishi belgilanadi. Kuchli o’qituvchining tajribasi ommalashtiriladi, ehtiyoj mavjud bo’lsa, metodik va kasbiy rivojlanish bo’yicha aniq vazifalar qo’yiladi. Biz uchun eng ishonchli natija o’qituvchi tomonidan o’tilgan darsdan keyin talabaniq bilimida, fikrlashida va kasbiy tayyorgarligida aniq o’sish bo’lishi kerak. Fikrimcha, o’qituvchi mahoratini aynan shu natija tasdiqlaydi.

– Xalqaro tajribalar haqida ko’p gapirilyapti. Institutning bu yo’nalishdagi ishlariga ham to’xtalsangiz. Professor-o’qituvchilar xorijda tajriba o’rganishadimi?

– Bu yo’nalishdagi o’sish, ehtimol, eng ko’zga ko’ringan natijalarimizdandir. 2022-yilda institutimizdan atigi 3 nafar xodim xorijiy oliy ta’lim muassasalariga xizmat safariga yuborilgan bo’lsa, 2025-yilda bu raqam 107 nafargacha yetdi, 2025-yilning avgust oyigacha yana 46 nafar hamkasbimiz xorijga yuborildi. Xalqaro hamkorlik shartnomalari soni ham 2022-yildagi 8 tadan 2026-yilga kelib 63 taga oshdi. Bu safarlar shunchaki tashrif emas, balki aniq natijaga aylandi: institutimizning 132 ta o’quv dasturi dunyoning TOP-300 taligiga kiruvchi yetakchi oliy ta’lim muassasalariga dasturlariga moslashtirildi. Janubiy Koreya bilan hamkorlikda xorijiy til va adabiyoti yo’nalishi bo’yicha “1+1” modeli asosida qo’shma magistratura, Belarusning Maksim Tank nomidagi davlat pedagogika universiteti bilan hamkorlikda esa boshlang’ich ta’lim yo’nalishida “3+1” bakalavriat va “1+1” magistratura dasturlari ishga tushirildi – bitiruvchilarimiz endi ikki mamlakat diplomiga ega bo’lishmoqda. AQShning “Stirling Foundation” tashkiloti bilan hamkorlikda Inklyuziv ta’lim markazi tashkil etilmoqda.

– O’zingiz ham pedagogsiz, ya’ni ta’lim tizimini yaxshi tushunasiz. Samarqandda Mirzo Ulug’bekning oliy madrasasi akademiyasi faoliyat ko’rsatgan. Demochimizki, xorijdan qancha o’rganmaylik, an’anaviy, milliy ta’lim tizimimiz biz uchun maqbul emasmi?

– Menimcha, masalani “milliy ta’limmi yoki xorijiy tajriba?” tarzida ko’rish to’g’ri emas. Bizning tarixiy ta’lim an’anamizning o’zi ham dunyoga ochiq bo’lgan. Mirzo Ulug’bek 1420-yilda Samarqandda ilm maskanini tashkil etgan, oradan bir necha yil o’tib rasadxona barpo ettirgan. YuNESKO manbalarida XV asrda Samarqand matematika va astronomiyaning yirik ilmiy markazi bo’lgani, bu yerda yaratilgan bilimlar keyinchalik boshqa mamlakatlarga tarqalgani qayd etiladi.

Shuning uchun biz tarixiy pedagogik qadriyatlarimizni zamonaviy ilmiy metodikalar bilan qayta talqin qilishimiz kerak. Masalan, an’anaviy ustoz-shogird tashkili bugungi pedagogikadagi mentorlik, modellashtirish, yo’naltirilgan mashg’ulotlar va bosqichma-bosqich mustaqillikka olib chiqish metodlari bilan mazmunan yaqin. Savol-javob va munozara an’anasi esa dialogik o’qitishga mos keladi. Yana bir misol, Sharq ta’limida fikrlash, mushohada va o’z faoliyatini nazorat qilishga alohida ahamiyat berilgan. Zamonaviy pedagogikada bu metakognitiv ta’lim deb ataladi, ya’ni talaba o’z faoliyatini rejalashtiradi, kuzatadi va baholaydi. An’anaviy ta’limdagi takrorlashni ham mexanik yodlash shaklida emas, interval bilan takrorlash va xotiradan faol qayta chaqirish asosida tashkil etish mumkin. Kognitiv psixologiya tadqiqotlari bu usullarning bilimni uzoq muddat saqlash va undan foydalanishga yordam berishini ko’rsatadi.

Demak, bizga tarixni aynan takrorlash ham, xorijiy modelni ko’chirib olish ham to’g’ri bo’lmaydi. Bizga o’z pedagogik tafakkurimizdagi kuchli tamoyillarni ajratib olib, ularni zamonaviy ilmiy dalillar bilan tekshirish va bugungi maktab ehtiyojlariga moslashtirishimiz kerak. Menimcha, Samarqand pedagogika institutining zamonaviy modeli aynan shunday bo’lishi lozim, ya’ni milliy mazmun, ilmiy asos va dunyoga ochiqlik.

Ta’limda yoki qurilish ishlaridagi beparvolik aholi noroziligiga sababchi bo’ladi

– Mavqeni yuzaga keltirish va saqlab qolish uchun ta’lim tizimida nima ishlar qilish kerak, deb hisoblaysiz?

– Mening nazaramda, mavqe faqat so’z bilan emas, ilmiy natija bilan mustahkamlanadi. Institutimizning ilmiy salohiyati 2022-yildagi 19,7 foizdan 2026-yilga kelib 40,1 foizga yetdi – bu 22,4 foizlik o’sish. Web of Science va Scopus ma’lumotlar bazasidagi nashrlarimiz 2022-yildagi yillik 12 tadan 2025-yilda yillik 82 taga ko’tarildi, elektron hisoblash mashinalari uchun yaratilgan dasturlarga berilgan mualliflik guvohnomalari esa 5 tadan 74 taga yetkazildi. Ilmiy ishlanmalarini tijoratlashtirish maqsadida institutimizda 3 ta spin-of korxona tashkil etilgan bo’lib, 2026-yil yakuniga qadar bu sonni 5 taga yetkazishni rejalashtirmoqdamiz. Bunga qo’shimcha ravishda, 2024-yilda institutga 24180 AQSh dollari investitsiya jalb qilingan bo’lsa, 2025-yilda bu ko’rsatkich 307 ming AQSh dollariga yetdi. Aynan mana shunday o’lchanadigan natijalar mavqeni har kuni yangidan qurib boradi.

Ko’rinib turibdiki, mavqeni yuzaga keltirish ham, uni saqlab qolish ham bir martalik tadbir bilan hal bo’lmaydi. Buning uchun tizimda barqaror sifat mexanizmi ishlashi kerak. Eng muhimi, sifatga bo’lgan talab rahbardan o’qituvchigacha, o’qituvchidan talabaga qadar bir xil tushunilishi zarur. Ana shunda natija shakllanadi va barqaror saqlanadi.

– Shaxzoda Shuhratovna, istaymizmi-yo’qmi, amaliyot degan jarayondan ko’nglimiz to’lmayapti. Aslida, talaba uchun bu davr ishga kirishning boshlanishi hisoblanishi kerak. Ana shu amaliyot ta’sirchanligini, samaradorligini oshirish uchun qanday choralar ko’riyapti?

– To’g’ri, pedagogik amaliyot ko’p yillar davomida ta’limning eng zaif bo’g’inlaridan biri bo’lib keldi. Talaba maktabga boradi, ma’lum muddat dars kuzatadi, bir necha mashg’ulot o’tadi va jarayon hisobot bilan yakunlanadi. Hozir amaliyotni uzluksiz modelga o’tkazish, ya’ni talabani kuzatuvchidan mustaqil dars olib boruvchi darajasiga olib chiqish muhim.

Shu bois viloyatdagi umumta’lim maktablarida 15 ta kafedraning filialini tashkil etdik, 400 ga yaqin talabamiz esa dual ta’lim asosida ta’lim tashkilotlarida bevosita ishlab, o’qishni davom ettirmoqda. “4+2” amaliyot dasturi doirasida 2025/2026-o’quv yilida 152 ta shartnoma imzolandi, ulardan 127 tasi umumta’lim maktablari, 25 tasi maktabgacha ta’lim tashkilotlari ulushiga to’g’ri keladi.

Amaliyot jarayonining shaffofligi va talabalar davomatini avtomatik nazorat qilish uchun esa maxsus practicum.sampd.uz platformasi ishga tushirilgan. Bu o’qituvchi tayyorlash jarayonini ma’ruza zallaridan chiqarib, bevosita sinfxonaga ko’chirish demakdir. Pedagogik amaliyotdan kutilmamiz oddiy: talaba diplom olgan kuni maktabga “yangi kelgan” bo’lib emas, shu muhitda ishlash tajribasiga ega yosh mutaxassis sifatida kirib borishi kerak.

– Ta’limning ertasi bugun tayyorlanayotgan bilimli mutaxassislariga bog’liq. Shu nuqtai nazardan institutda iqtidorli yigit-qizlar bilan ishlashga alohida e’tibor qaratilsa kerak?

– Albatta, iqtidorli talabalar bilan ishlash faqatgina olimpiada yoki tanlovga tayyorlash bilan cheklanmaydi. Asosiy vazifa uning qobiliyatini erta aniqlash, to’g’ri yo’naltirish va individual rivojlanish traektoriyasini yaratishdir. Shu maqsadda institutda fan olimpiadalari, ilmiy to’garaklar, startap va loyiha faoliyati, xorijiy tillar, axborot texnologiyalari hamda ilmiy tadqiqot yo’nalishlarida salohiyatli talabalarni saralash tizimi kuchaytirilmoqda. Hozirda 16 nafar talaba grantlar va stipendiya asosida qo’llab-quvvatlanmoqda, 362 nafari respublika va xalqaro tanlovlarda ishtirok etgan.

Bunday talabalarni professor-o’qituvchilarga individual biriktirish, ilmiy loyihalarga jalb qilish, konferensiya va tanlovlarda qatnashishi uchun sharoit yaratishga alohida e’tibor beryapmiz. Rag’batlantirish tizimida stipendiya, pul mukofotlari, faxriy e’tirof, grant va tanlovlarda ishtirok etish imkoniyatlari, shuningdek, ilmiy va akademik faoliyat uchun qo’shimcha sharoitlar nazarda tutilmoqda. Bu yo’nalishda 5 ta ichki stipendiya yoki mukofot mexanizmi amal qilmoqda. Biz uchun eng muhim masala iqtidorli yoshlarning salohiyatini yuqori natijaga olib chiqishdir. Bugungi kuchli talaba ertangi mukammal o’qituvchi, tadqiqotchi yoki ta’lim yetakchisiga aylanishi kerak.

Biz iqtidorli yoshlar bilan ishlashni faqatgina institut talabalari doirasida cheklamogochi emasmi. Hozirda, umumta’lim maktablarining iqtidorli o’quvchilarini institutdagi startapchi talabalarga birlashtirish orqali “Maktab startapi” dasturini yo’lga qo’yishni rejalashtirganmiz. 7-11-sinf o’quvchilari uchun institut qoshida tashkil etilgan tayyorlov markaziga jalb etgan holda “Iqtidorli o’quvchi – maktabdan institutgacha” dasturini ishga tushirmoqchimiz. “Maktab laboratoriyasi – institut laboratoriyasi” integratsiyasi orqali esa maktabda mavjud bo’lmagan murakkab laboratoriya mashg’ulotlarini o’quvchilar bevosita institutdagi laboratoriyalarida bajarishlari mumkin bo’ladi. Bundan tashqari, viloyat maktablaridagi fizika, kimyo va biologiya fani o’qituvchilarini oyda bir kun institutga taklif qilib, malaka oshirishini ham yo’lga qo’yamiz. Har bir professor-o’qituvchimiz o’zi tahsil olgan maktabda “Maktabda bir kun” loyihasi doirasida mahorat darslari o’tkazadi. Iqtidorli talabalarimizning ijodiy salohiyatini esa ijodkor.sampd.uz platformasi orqali doimiy ravishda yuzaga chiqarib boramiz.

– Mazmunli suhbatingiz uchun rahmat. Sizni va jamoangizni O’qituvchilar va murabbiylar kuni bilan tabriklaymiz!

Hikmatilla RABBONAQULOV va G’olib HASANOV suhbatlashdi.

«Tashabbusli budjet»

G’OLIB BO’LGAN LOYIHALAR

QACHON TALABGA JAVOB BERADI?

Jamoatchilik monitoringi kamchiliklar va sifatsiz ishlarni oshkor qildi

Mamlakatimizda «Tashabbusli budjet» jarayonlari fuqarolarning hududlarni rivojlantirishda faol ishtirok etishi, muammolarni bevosita hal qilishida muhim platformaga aylandi. Aholi o’z hududidagi yo’l, suv, maktab va tibbiyot maskanlari ahvolini yaxshilash uchun birlashib ovoz bermoqda. Ammo g’olib bo’lgan loyihalarning ijrosi qanday kechyapti? Ajratilgan mablag’lar o’rnida sarflanyaptimi?

Joriy yilning 7-11-sentabr kunlari “Yuksalish” harakati viloyat o’limmasi, Taraqqiyot strategiyasini qo’llab-quvvatlash bo’yicha viloyat jamoatchilik guruhi a’zolari hamda jamoatchilik vakillari ishtirokida navbatdagi monitoring o’tkazildi.

O’rganishlar davomida 2025-yilning 1-mavsumi hamda joriy yilning 1-2-mavsumlarida g’olib deb topilgan loyihalarining amaldagi ijrosi ko’zdan kechirildi. Afsuski, ayrim tumanlarda loyihalarining sifatsiz bajarilayotgani yoki muddatlar asossiz orqaga surilayotgani ko’rinib qoldi.

LOYIHALAR QOG’OZDA QOLYAPTI, GEOLOGIYA XULOSASI OLINMAGAN

Joriy yilda “Tashabbusli budjet”ning 1-mavsumida Urgut tumani Sariqtepa mahallasi, Boyqishloq qishlog’ining aholi uchun eng zarur bo’lgan ichimlik suvi tizimini qurish loyihasi g’olib chiqqan. Oradan shuncha vaqt o’tgan bo’lsa-da, hududda hanuzgacha hech qanday amaliy ish boshlanmagan. Surishtiruvlar shuni ko’rsatdiki, loyihaning paysalga solinishiga sabab geologiya xulosasining o’z vaqtida olinmaganidir. Savol tug’iladi, tayyorgarlik va hujjatlashtirish ishlariga mas’ul tashkilotlar shu paytgacha nima bilan band bo’lishgan?

Jomboy tumanining Nayman mahallasi, Qoraariq qishlog’ida joylashgan 20-oilaviy poliklinikaning rekonstruksiya qilish loyihasi 2026-yilning 1-mavsumida g’olib bo’lgan. Biroq bu yerda ham qurilish-ta’mirlash ishlari boshlanmagan. Salomatligini tiklash uchun qulay sharoit kutayotgan mahalliy fuqarolarning haqli e’tirozi va noroziliklari kundan-kunga ortib bormoqda.

YO’L TA’MIRIDAGI «XO’JAKO’RSIN»CHILIK

Monitoring davomida eng ko’p kamchiliklar yo’l sohasidagi loyihalarda kuzatildi. Ajratilgan mablag’ va odamlarning ishonchi havoga sovrilayotgandek, go’yo.

Masalan, Urgut tumani Gulobod mahallasi ichki yo’llarni asfaltlash bo’yicha joriy yilning 1-mavsum g’olibi bo’lgan loyiha ijrosi sifatsiz bajarilgan. Asfalt yotqizilganiga ko’p vaqt bo’lmay turib, yo’l qoplamasi birikmagan, qotmagan. Oqibatda yo’lida to’lqinsimon notekisliklar paydo bo’lgan. Bundan tashqari, sun’iy notekisliklar belgilangan talablar va standartlarga zid ravishda o’rnatilgani sababli haydovchilarga jiddiy noqulayliklar tug’dirmoqda.

Nurobod tumani Girdiqo’rg’on mahallasi ichki yo’llarini asfalt qilish loyihasi doirasida qiziq manzaraga duch kelinadi. Ya’ni, 850 metrlik yo’lning faqat ikki yon qismiga 1 metr enlikda asfalt qoplamasi yotqizilgan, xolos. Bunday sifatsiz va chala bajarilgan ishni qanday qabul qilib olish mumkin? Tumanning Sazog’on mahallasi qabul qilish komitasi o’romgohiga olib boruvchi yo’lning sifati ham talabga javob bermaydi. Hududda yo’l ingarchilik payti sel kelish xavfi yuqori. Yo’l bo’ylab sel yo’llari mavjud bo’lsa-da, loyihada birorta ham beton to’siq yoki suv o’tkazuvchi quvur o’rnatilmagan. Oqibatda hozirdanoq yo’l chekkalarida to’lqinsimon notekisliklar va yemirilishlar yuzaga kelgan. Birinchi kuchli yog’ingarchilikdan keyin bu yo’ldan asar ham qolmasligi mumkin.

O’rganilgan hududlar orasida Toyloq tumani Qo’shchinor mahallasi Zarafshon qishlog’i ichki yo’llarida bajarilgan asfalt yotqizish ishlari birmuncha sifatli bajarilgani aniqlandi. Jarayon yakunida ushbu yo’nalishda harakat xavfsizligini ta’minlash uchun tegishli yo’l belgilarni o’rnatish bo’yicha tavsiyalar berildi.

“Tashabbusli budjet” loyihalarini ijrosini ta’minlash – bu shunchaki raqamlar va hisobotlardan iborat bo’lmisligi kerak. Xalqning ishonchi, aholining o’z hayotini yaxshilashga bo’lgan intilishini barbad qiladi. Qolaversa, pudratchi tashkilotlarning mas’uliyatsizligi, buyurtmachilarning beparvoligi oqibatida davlat ajratgan mablag’lar zo’ye ketadi va aholining noroziligi-ga sabab bo’ladi.

Elyor HAMROYEV,
“Yuksalish” harakati viloyat bo’linmasi rahbari.

27-sentabr – Xalqaro turizm kuni

Sayyohlar xavfsizligini ta'minlashga 40 nafar xodim jalb etilgan

Payariq tumanidagi Imom Buxoriy yodgorlik majmuasi yiliga 5 milliondan ortiq ziyoratchini qabul qilish imkoniyatiga ega. 46 gektar maydonda joylashgan majmuaga bugun bir kunda yurtimiz hamda xorijiy mamlakatlardan o'rtacha 20 mingga yaqin ziyoratchi tashrif buyurmoqda. Sayohatchilarning aksariyatini Xitoy, Singapur, Pokiston, Tunis, Rossiya, Turkiya, Tayvan, Iordaniya, Misr, Kanada, Fransiya, Angliya, Ispaniya, Hindiston davlatlari fuqarolari tashkil etmoqda.

Mazkur hududda xorijiy va mahalliy sayyohlar xavfsizligini ta'minlash va ziyoratining ko'ngildagidek o'tishi uchun sharoit yaratish maqsadida viloyat ichki ishlar boshqarmasi xavfsiz turizmni ta'minlash boshqarmasining 40 nafar xodimi jalb etilgan.

Majmuada maqbara bilan bir qatorda innovatsion muzey ham barpo etilgan bo'lib, u zamonaviy texnologiyalar asosida jihozlangan. Bu esa ziyoratchilarga 1500 yil avval yurtimizdagi ilm-ma'rifat va odamlarning turmush tarzini o'z ko'zi bilan ko'rish imkonini beradi.

Imom Buxoriy majmuasi hududida xorijiy va mahalliy sayyohlar uchun 25 ta mehmonxona xizmat ko'rsatmoqda. Majmuadagi mehmonxonalar, ko'cha va xiyobonlarda xavfsiz turizmni ta'minlash xodimlarimizning bosh maqsadi hisoblanadi.

Daler ABDULLOYEV,
viloyat IIB XTTB boshlig'i o'rinbosari,
podpolkovnik.

BU FAKT!

Statistika boshqarmasiga ko'ra, joriy yilning yanvar-iyul oylarida yirik qurilish tashkilotlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlarining eng yuqori o'sish sur'atlari Qo'shrabot tumanida — 9,9 barobar, Narpay tumanida — 6,4 barobar va Bulung'ur tumanida — 6,2 barobarni tashkil etdi.

REKLAMA, E'LOMLAR, BILDIRISHLAR / Gazetamiz haftada uch marta - seshanba, payshanba va shanba kunlari chop etiladi / Gazetada chop etilayotgan reklama va e'lonlar tezkor, samarali va hamyonbop / MUHOJAAT UCHUN TELEFON: 66-233-91-56

AHOLI VA KORXONA-TASHKILOTLAR DIQQATIGA!

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 25-sentabrdagi PF-6074-son farmoni va 2022-yil 10-martdagi PQ-159-son qarori 7-ilovasidagi "Yo'l xaritasi"ning 13-bandiga, shuningdek, xalq deputatlari Samarqand viloyati Kengashining 2026-yil 22-sentabrdagi VII-37-177-7-0-K/26-sonli qaroriga asosan viloyatda ichimlik suvi va oqova xizmatlari tariflari 2026-yil 15-oktabrdan quyidagicha belgilandi:

- 1 m³ ichimlik suvi tarifi:**
- aholi uchun — QQSsiz 3600 so'm, QQS bilan 4032 so'm;
 - ulgurji iste'molchilar uchun — QQSsiz 8500 so'm, QQS bilan 9520 so'm.
- 1 m³ oqova xizmatlari tarifi:**
- aholi uchun — QQSsiz 2250 so'm, QQS bilan 2520 so'm;
 - ulgurji iste'molchilar uchun — QQSsiz 7500 so'm, QQS bilan 8400 so'm.

QQSsiz 58100 so'm, QQS bilan 65072 so'm etib belgilangan.

Hurmatli iste'molchilar!

Ichimlik suvi va oqova xizmatlari tariflari xalq deputatlari viloyat Kengashi tomonidan belgilanayotganda faqat xizmatlarning qiymati hisobga olinadi va tariflar QQSsiz belgilanadi.

Amaldagi qonunchilikka muvofiq, tovarlar va xizmatlarning har bir birligiga qo'shilgan qiymat solig'i (QQS) hisoblanadi. Mazkur soliq iste'molchilar tomonidan to'lanishi sababli belgilangan ichimlik suvi va oqova xizmatlar tariflariga QQS qo'shilgan holda undiriladi.

O'ZBEKISTON TA'LIM VA FAN XODIMLARI KASABA UYUSHMASI SAMARQAND SHAHAR BO'LINMASI KENGASHI

Viloyatimizdagi barcha pedagog xodimlarni

1-OKTABR —

O'QITUVCHI VA MURABBIYLAR KUNI

bilan tabriklaydi!

Barchamizga ilm o'rgatgan,
hayot sabog'ini bergan jonkuyar,
fidoyi o'qituvchilar,
murabbiylarga ta'zim qilamiz!

Kengash tizimida joriy yil sentabr oyi holatida 235 ta boshlang'ich tashkilot mavjud bo'lib, 38854 nafar a'zo bor. Ishlovchilar 15917 nafar, shundan, xotin-qizlar 12488 nafar, 30 yoshgacha bo'lgan xodimlar 3509 nafarni tashkil etadi. Talabalar 22937 nafar, talaba-qizlar 11884 nafar.

DA'VOLAR BO'LSA!

Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Yusupova Dilsura Hasanovna notarial idorasida marhum Xodjayev Solidjonga (2020-yil 27-sentabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Yusupova Dilsura Hasanovna notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarqand shahri Abdurahmon Jomiy ko'chasi, 64-uy.

Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Narzullayeva Lola Shukurullayevna notarial idorasida marhum Gulyamov Askarga (2007-yil 11-sentabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Narzullayeva Lola Shukurullayevna notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarqand shahri Nodirabegim ko'chasi, 5/1-uy.

Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Azizov Sherzod Ilhomovich notarial idorasida marhum Xaydarova Soxiba Burxonovnaga (2019-yil 13-fevralda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Azizov Sherzod Ilhomovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarqand shahri Abdurahmon Jomiy ko'chasi, 64-uy.

Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Xo'jamqulov Husan O'rinboyevich notarial idorasida marhum Xakimova Mexri Xamrokulovnaga (2023-yil 5-dekabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Xo'jamqulov Husan O'rinboyevich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarqand shahri Amir Temur ko'chasi, 152-uy.

Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Mahmudov Shavkatjon Mirzajonovich notarial idorasida marhum Xamdamov Obidga (2016-yil 3-oktabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Mahmudov Shavkatjon Mirzajonovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarqand shahri Gagarin ko'chasi, 121-uy, 21-xona.

Samarqand shahrida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Qodirov Ulug'bek Tolibovich notarial idorasida marhum Usmanov Xamrokul Usmanovichga (2020-yil 4-avgustda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Qodirov Ulug'bek Tolibovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarqand shahri Ibn Sino ko'chasi.

Samarqand tumanida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Normatov Murod Tuychiyevich notarial idorasida marhum Djamalova Muattarga (1998-yil 12-oktabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Normatov Murod Tuychiyevich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Samarqand tumani Andijoniy mahallasi, Tong yog' dusi ko'chasi, 39-uy.

Payariq tumanida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Ortiqboyev Aziz Azamatovich notarial idorasida marhum Qo'shmuradov Xurazga (2021-yil 9-sentabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilgan. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Ortiqboyev Aziz Azamatovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Payariq tumani Chelak shaharchasi, Istiqlol ko'chasi, 73-uy.

Payariq tumanida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Muhammadiyev Farhod Jo'raqulovich notarial idorasida marhum Shavlimov Rustam Usanovichga (2021-yil 21-oktabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilgan. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Muhammadiyev Farhod Jo'raqulovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Payariq tumani Chelak shaharchasi, Istiqlol ko'chasi, 76-uy.

Payariq tumanida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Ashirova Dilafuz Ziyodullayevna notarial idorasida marhum Mirzayev Toxir Suritovichga (2013-yil 30-oktabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilgan. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Ashirova Dilafuz Ziyodullayevna notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Payariq tumani Chelak shaharchasi, Istiqlol ko'chasi, 110-uy.

Jomboy tumanida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Mirzayeva Barno Jo'raqulovna notarial idorasida marhum Raxmatova Etibor Anarboyevnaga (2024-yil 3-martda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Mirzayeva Barno Jo'raqulovna notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Jomboy tumani Zebuniso ko'chasi, 4-"A" uy.

Oqdaryo tumanida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Sa'dullayev Jamshidxon Safoxonovich notarial idorasida marhum Shamsiyeva Xafiza Nasriyevnaga (2021-yil 21-sentabrda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilmoqda. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Sa'dullayev Jamshidxon Safoxonovich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Oqdaryo tumani Loyish shaharchasi, Amir Temur ko'chasi.

Ishtixon tumanida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Isoqulov Shavkat Quroqboyevich notarial idorasida marhum Amanov Raxmidin Talibayevichga (2026-yil 8-martda vafot etgan) tegishli mol-mulk uchun meros ishi ochilgan. Shu munosabat bilan merosxo'rlarning Isoqulov Shavkat Quroqboyevich notarial idorasiga murojaat etishlarini so'raymiz.

Manzil: Ishtixon tumani Miton shaharchasi, Amir Temur ko'chasi, 42-uy.

BEKOR QILINADI!

Samarqand shahridagi "MARINAT SHASHLIK" mas'uliyati cheklangan jamiyatining (STIR: 312963100) dumaloq muhri va burchak tamg'asi yo'qolganligi sababli bekor qilinadi

Nukus shahridagi "KAPTAU HYKYC" mas'uliyati cheklangan jamiyatining (STIR: 206636733) dumaloq muhri va burchak tamg'asi (dublikati) yo'qolganligi sababli bekor qilinadi

KORXONALAR FAOLIYATI TUGATILMOQDA!

Samarqand tumanlararo iqtisodiy sudining 2026-yil 5-iyundagi 4-1401-2608/9726-sonli hal qiluv qaroriga asosan "MUHAMMAD BEKZOD PHARM" MCHJ (STIR 306876718), 2026-yil 2-martdagi 4-1401-2604/4991-sonli hal qiluv qaroriga asosan "XAZORA MED FARM" MCHJ (STIR 310803047), 2026-yil 4-maydagi 4-1401-2612/6938-sonli hal qiluv qaroriga asosan "IBROXIM NUR PHARM" MCHJ (STIR 311184106), 2026-yil 12-maydagi 4-1401-2605/6936-sonli hal qiluv qaroriga asosan "QO'SHROBOT FARM SAVDO" XK (STIR 301839765) bankrot deb topilgan va tugatishga doir ish boshlangan.

Tugatish boshqaruvchisi etib Raxmonov Odil Askarovich tayinlangan. Ulgurji dori vositalari bilan shug'ullanuvchi korxonalarga yuqoridagi qayd etib o'tilgan xo'jalik yurituvchi subyektlar omboridagi turli xil qoldiq dori vositalarini kelishilgan narxda sotib olish taklif etiladi.

Murojaat uchun manzil: Samarqand shahri Mirzo Ulug'bek ko'chasi, 96-uy.
Telefon: 99-503-93-14.

Odatda, yaxshilik qilish deganda kimningdir mushkulini yengillashtirishni yoki moddiy yordam berishni tushunamiz. To'g'ri, hatto tanlov chog'ida ko'pning ichidan bir kishini tanlab, uni rahbarlikka tayinlash ham yaxshilik deyilar, ammo bu fazilat biz o'ylaganchalik mo'jaz emas.

O'z istagini, hoyu havasini jilovlash ham odamning o'ziga qilgan yaxshiligidir. Farzandlarga chinakam ibrat bo'lish bu – bebaho yaxshilik. Birovga yomonlik qilmaslik ham yaxshilik bilan barobar.

Xalqqa ziyo tarqatish, ko'pchilikni ezu ishga boshlash yoki aksincha, noto'g'ri yo'ldan qaytarish, safarda hamrohlik qilish, rahbar sifatida xodimlariga sharoit yaratish, yoningizdan o'tayotgan nuroni-yga salom berish – bularning bari yaxshilik deyiladi. Imon-e'tiqod, vijdon amri hamda aqlu farosat bilan qo'yilgan har bir qadam odamni yaxshilikka yetaklaydi. Yaxshi odamlar qayerda bo'lmasin, nima ish qilmasin, atrofiga qaraganda faqat yaxshilarni, faqat yaxshi-

likni ko'radi, faqat yaxshiliklar qilgisi keladi. Aslida, insonning ulug'ligi ham uning ana shu fazilatidadir.

Qayum Sobirovning «Ko'ngil saodati» kitobini mutolaa qilgan ekanman, ana shu satrlar ko'nglimga quyilib kelaverdi. Chunki birinchidan, ma'rifati oilada ulg'aygan, mas'ul lavozimlarda ham halollik va yuksak madaniyatga amal qilgan, bilim olishni kanda qilmagan bu ziyolining navbatdagi kitobiga mehrim boshqacha. Ikkinchidan, Q.Sobirov hayotdagi har bir voqelikdan arziqli xulosa chiqarishi-

ga ishonaman. Uchinchidan, har bir asar muallif qalbini, siyratini aks ettirishini tushunaman.

Bu gal ham adashmadim. Qaydlarning barchasi muallifning fe'lini – bosqlik, yetti o'lchab bir kesish hamda kerakli gapni ayta bilishini ko'rsatib turibdi. Ayniqsa, hayotida ro'y bergan hodisotlarni sharhlashda kimgadir qilgan ozgina yaxshiligidan yuragi olam qadar g'ururlanganini ham tasvirlay olgan. Men ham shu o'rinda bobomning «Bolan, qilgan yaxshiligingni ro'kach qilma, lekin ana shu yaxshiligingdan

Mutolaa

zavq ola bil», degan gaplarini esladim.

Muallifning yana bir uslubi bu – hayotdagi xato va nuqsonlar oqibatini tasvirlash orqali odamlarga yaxshilik qilishdir. Binobarin, «Ibrat» sarlavhali qissasida Boymat Botirovichning taqdiri orqali ana shunday muddaoni ko'zlagan. Garchi asar badiiy jihatdan uncha mukammal bo'lmasa-da, voqealar tasviri, oddiy kishining pul va amal tufayli «o'zidan ketishi»ni va oxir-oqibatda el oldida sharmanda bo'lishi, muhimi, bu xatolaridan tazarru qilishi juda ishonarli va samimiy ifodalangan. Boshqa bir qator qaydlarda ham turmush murakkabliklaridan to'g'ri xulosa chiqara olish haqida fikrlar aytilgan. Bundan tashqari, muallif allomalarimizning juda ko'plab naql va bitiklari mazmuniga singdirib yuborgan.

O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zosi Q.Sobirovning avvalgi uchta to'plami kabi ushbu kitobida ham mutolaaning ahamiyati to'g'risidagi sodda va samimiy mulohazalar menga juda ma'qul tushdi. Bilasizmi, o'z tabiatidagi, o'z ko'nglidagi narsalarni yozgan ijodkor asarini hammamiz ham ishtiyok bilan o'qiydiz. Men «Ko'ngil saodati»ni o'qiganda bunga yana bir bor amin bo'ldim.

Farmon TOSHEV.

Turmush chorahalarida

Saboq

- O'lar bo'lsam, o'lib bo'ldim. Men bu xonadonda ortiq yasholmayman. Onangizning «Kelin, chiroq yoniq qolmasin», kelin, gazi o'chirish yodindan chiqmasin, kelin, kerak bo'limganda konditsioner ishlatmang, jumrag ochiq qolmasin», degan tanbehlar hiqildog'imga keldi. Yo alohida uy sotib olasiz yoki ijaraga turarjoy topasiz, deb Husniya qo'lidagi dazmollangan ko'ylakni eriga zarda bilan otdi.

Sobirni boshi qotdi, har kuni shu ahvol, uylanganiga hali bir yil bo'lmasdan xotini shunday diydioy qilaversa, keyin nima bo'ladi?

Toji buvi esa kelinining beparvoligi tufayli kundan-kun oshib borayotgan to'lovlar choli ikkisinig pensiya pulining barakasini uchrayotganidan xunob.

Sobir birga ishlaydigan do'stining chet elga ishlash uchun ketgan akasining bo'sh turgan uyida yashab turishni taklif qilganida yelkasidan tog' ag'darilganday bo'ldi.

- Ijara haqi kerakmas, jo'ra! Faqat kommunal to'lovlarni to'lab, uyni supirib-sidirib o'tirsanglar, qarovsiz qoldirmasanglar bo'ldi, - dedi do'sti.

Husniya Sobirdan bu taklifni eshitib, sevinib ketdi: «Ana endi, qaynonasining tergashidan qutuladi, o'ziga xon, o'ziga bek, maza qilib yashaydi».

O'g'lining niyatini eshitib Rayim buva bilan Toji buvi ham avvaliga ranjidi, keyin «mustaqil yashab, ko'zlari moshdek ochilsin», deb rozi bo'lishdi.

- Qo'yaver onasi, - dedi Rayim buva. - To'g'chilik kelinni nonko'r qilib qo'yibdi. Ro'zg'or nimaligini bilib qo'ysin. Ey, nodon bolalarim-a!

Husniya avvaliga o'zicha yayrab yashadi. Sobir ishga erta ketib kech qaytadi: «Hoy kelin, qaerdasiz? Imil-lamang, uni qiling, buni qiling», deb tergaydigan qaynona yo'q. Kuni bo'yi qo'lidagi telefon tushmaydi. Mazza!

Eriga har kuni bir quloch bozorlik ro'yxati qilib beradi. Bugun ham kechqurun Sobir qo'lida bozorlik bilan kirib keldi.

- Yaxshi keldingizmi? - Husniya eri-

ning qo'lidagi og'ir paketni oldi.

- Ha, yaxshi, o'zing zerikmay o'tiribsanmi? Nima ovqat qilding? Tayyormi? Olib kel!

- Uzi, bugun ovqat qilolmadim, kar-toshka, piyoz, sabzi mog'orlab qolibdi, chiqindiga tashladim.

- Nima? - Sobir jahl bilan Husniyaga qaradi. - Nega oldirib kelasanu, ishlatmasdan chiritasan? Bilasanmi har kuni ularni necha pulga olib kelyapman?

- Buyog'ini o'ylamabman, kechiring! «Ayb o'zinda, yozib bersa, zarurmi, yo'qmi o'ylab o'tirmasdan olib kelaveribman», Sobir behuda sarf bo'lgan pulga, isrof bo'lgan noz-ne'matlarga achindi.

Sobirning xayolini eshikning taqillashi buzdi.

- Hozir, - borib eshikni ochdi.

Ostonada papka qo'tliqlagan bir kishi turardi.

- Assalomu alaykum!

- Valaykum assalom, keling!

- Siz, shu xonadonda turuvchi Sobir Rayimov bo'lasizmi?

- Ha.

- Men majburiy ijro byurosidanman, sizni ogohlantirgani keldim. Gaz, elektr, ichimlik suvidan uch million so'm qarzingiz bor ekan, to'lamay kelyabsiz. Sizga ikki kun muxlat, mana, qarzdorligingiz summasi. Agar ikki kun ichida to'lamasangiz ishingiz sudga oshiriladi.

- Husniya, qaerdasan?

- Oshxonadaman, nima edi, tinchlikmi?

- Senga necha marta aytganman, gaz plitani, chiroqlarni behuda yoqib qo'yma, suv jumragini yopib qo'y, deb mana oqibati. Bor ota-onangdan pul olib kelib to'la, farosatsiz qiz o'stirganlarini ko'rib quyishsin.

«Bechora qaynonam, meni bekorga koyib turmagan ekan-da. Gaz, elektr, suv sarfining hisob-kitobi, to'lovi bor ekan-da», Husniya boshini egib, eriga qaradi.

- Kechiring, men isrofgarchilik badali og'ir bo'lishini bilmagan ekanman!

Tog'aymurod SHOMURODOV.

Mulohaza

Tabiat taqdiri – inson taqdiri

Ekologiya - bugunning emas, kelajakning ham masalasi. Inson va tabiat o'rtasidagi munosabatlar nechog'li uyg'un bo'lsa, jamiyat taraqqiyoti ham shunchalik barqaror bo'ladi. Shu bois atrof-muhitni asrash, tabiiy boyliklardan oqilona foydalanish va ekologik madaniyatni yuksaltirish bugun har qachongidan ham muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Bu haqda gap ketganda, ommaviy axborot vositalarining jamiyat ekologik tafakkurini shakllantirishdagi o'rni beqiyos. Xususan, "Oila va TABIAT" ijtimoiy-siyosiy, ekologik gazetasi sahifalarida yillar davomida ekologik muammolar, tabiatni asrash, atrof-muhit muhofazasi, inson va tabiat munosabatlari, "yashil" iqtisodiyot hamda ekologik madaniyat masalalari keng yoritib kelinmoqda.

Zero, bugun ekologiya faqat tabiatshunos olimlar yoki sohaning tor doiradagi mutaxassislarni o'ylantiradigan masala emas. U har bir insonning hayoti, salomatligi, turmush sifati va eng muhimi, kelajak avlod taqdiri bilan bevosita bog'liq. Musoffo havo, toza suv, unumdor tuproq, yashil hududlar va biologik xilma-xillik - bularning barchasi inson farovonligining tabiiy asosidir.

2025-yil davomida gazeta sahifalarida e'lon qilingan eng muhim, mazmunli va dolzarb maqolalarning saralab olinib, alohida to'plam holidi nashr etilgani ayni shu nuqtai nazardan e'tiborga loyiq.

To'plamdan ekologik sohaning bugungi holati, mavjud muammolar va ularning yechimlariga bag'ishlangan tahliliy materiallar, mutaxassislar fikrlari, olimlarning ilmiy qarashlari hamda jurnalistlarning dolzarb mavzulardagi maqolalari o'rin olgan.

Bir qarashda, bu oddiy maqo-

lalar jamlanmasi bo'lib ko'rinishi mumkin. Aslida to'plamni varaqlar ekanmiz, bir haqiqat yanada oydinlashadi: tabiatga munosabat - insonning o'ziga bo'lgan munosabatidir.

To'plamni nashrga tayyorlovchilar ta'kidlaganidek, ekologik madaniyat - faqat daraxt ekish yoki chiqindini belgilangan joyga tashlash bilan cheklanmaydi. U tabiatni anglashdan, uning qonunlariga hurmat bilan munosabatda bo'lishdan boshlanadi. Suvni tejash, elektr energiyasidan oqilona foydalanish, chiqindilarni saralash, yashil hududlarni asrash, tabiiy resurslarga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lish kabi oddiy ko'rinadigan harakatlar aslida katta ekologik madaniyatning tarkibiy qismidir.

Shu ma'noda, kitobdan o'rin olgan soha mutaxassislari, olimlar va jurnalistlarning chiqishlari, tahliliy-tadqiqotiy maqolalari jamiyatda ekologik ong va mas'uliyatni yuksaltirishga xizmat qiladi. Ularda muammo bor joyda uning yechimi ham izlanadi, bugungi kamchiliklar bilan birga ertangi kun imkoniyatlari ham ko'rsatiladi.

Ushbu jamlanmani bir yillik jurnalistik mehnat mahsuli sifatidagina emas, balki jamiyatning ekologik tafakkurini shakllantirishga xizmat qiladigan muhim ma'rifiy manba sifatida baholash mumkin.

Y.MARQAYEV.

MUSHTARIY ILHOMI

*Dedilar: Kim seni tashladi o'tga,
Nechun ko'z yoshingdan daryolar to'lgan?
Dedim: Bu o't emas, jonning chorasi,
Men esa uning bir motamsarosi.*

*Dedilar: Bu dardning darmoni bormi,
Sendek gadosiga Haq yori bormi?
Dedim: Dardning o'zi asli davodir,
Menga bu gadolik tengsiz a'lodir.*

*Dedilar: Ne uchun sukutga tolding?
Tilingni boy berib, beovoz qolding,
Dedim: Tildan qolmoq qalbga yo'l ochdi,
Ilohiy tuyg'ular dilga gul sochdi.*

*Dedilar: Bu yo'lda manziling qonmi?
Berganing birgina shu shirin jonmi,
Dedim: Yillar kezdim uni topgani,
Poyida jonni ham fido qilgani.*

*Dedilar: Tugarmish bir kun ohu dod,
Seni tark etarmish bu g'amu faryod.
Dedim: Siz aytgan kun fano kunidir,
Tangri diydorining oliy tunidir.*

Gulchiroy ABDULLAYEVA,
Paxtachi tumani.

Ma'rakada qatnashishning ham odobi bor

Janoza namozi va dafn marosimi dinimizda alohida o'ringa ega bo'lgan, tiriklarning vafot etgan dindoshi oldidagi eng muhim farzi kifoya amallaridandir. Ushbu marosim nafaqat marhumning haqqiga duo qilish, balki tiriklar uchun oxiratni eslash, hayotning o'tkinchiligidan xabardor bo'lish va musibatzada oila a'zolariga ta'ziya bildirib, ularning qayg'usiga sherik bo'lish fursati. Albatta, qadriyatlarimizga aloqador har bir marosim, xususan, janoza namozining ham o'ziga yarasha odobi va tartib qoidalari bor. Negadir keyingi paytlarda shunday ma'rakalarda ham ayrim kishilarning o'zini tutishi kishi ko'nglini ranjitadi.

Samarqand shahridagi Do'stlik mahallasida yashayman. Bu hudud ko'p qavatli uylardan iborat. O'z-o'zidan tushunarliki, ichki yo'llar ham unchalik keng emas va ko'pi berk ko'cha. Ko'chamizda janoza bo'lib qolganida taxminan 300-500 nafargacha kishi qatnashadi. Avvallari ma'rakalarda bu unchalik ham bilinmas edi. Ammo endilikda har bir odam bitta mashina minib kelar ekan, o'z-o'zidan boshqa kishilarning uyiga kirib-chiqishi, bolalarning maktabga qatnashi, ayniqsa, ehtiyoj bo'lganda tez yordam mashinalarining kirib-chiqishiga xalal berish holatlari kuzatiladi.

Ma'rakaga kelgan odamlarning mashinalarni betartib qo'yishi hatto, katta yo'lda avtobuslarga ham xalal bermoqda.

Dilni xira qiladigan yana bir holatni aytmasam bo'lmaydi. Ko'pincha janoza namozigacha va undan keyin ham qolib, musibatxonada baland ovozda suhbatlashish, tijorat, siyosat, sport yoki kundalik

mayda-chuyda haqida bahslashish, kulish va hazillashish mutlaqo beodoblikdir. Janoza paytida telefonlarni ovozsiz rejimga qo'yish, ijtimoiy tarmoqlarda varaqlamaslik va qo'ng'iroqlarga javob bermaslik kerak aslida.

Yurtimizdagi katta shaharlarda, xususan, Toshkent shahrida va Samarqand shahrining ayrim aholi zich yashaydigan mahallalarida janoza namozini mahalladagi masjid hovlisida o'qish an'anasi bor. Ma'raka bo'lgan xonadonga yaqin bo'lgan ko'chada marhumning 20-30 nafar yaqinlari o'tirib, ta'ziya qabul qiladi. Janozaga kelgan kishilar shu yerda ta'ziya bildirib, o'z kundalik ishiga qaytadi yoki janoza namozida ishtirok etmoqchi bo'lgan kishilar mahalla masjidiga boradi. Ehtimol, bugungi kun taqozosidan kelib chiqib, shahar hududlarida shunday tartib va qulayliklarni yo'lga qo'ysak boshqalarga xalal bermay, ma'rakani tartibli o'tkazish imkoni bo'lar.

Yahyo XAFIZOV.

MUASSIS: Samarqand viloyati hokimligi

Bosh muharrir: Farmon TOSHEV

Gazeta O'zbekiston matbuot va axborot agentligining Samarqand viloyat boshqarmasida 2012-yil 30-martda 09-01 raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr 100. Indeks 438. 10 361 nuskada chop etildi. Buyurtma 371. Hajmi 2 bosma taboq, bichimi A-2

Gazeta haftaning chorshanba va shanba kunlari chiqadi.

QABULXONA: (66) 233-91-51, REKLAMA VA E'LONLAR: (66) 233-91-56

BO'LIMLAR: (66) 233-91-57, 233-91-58, 233-91-59, 233-91-61

MANZILIMIZ: 140100, Samarqand shahri, Ulug' Tursunov ko'chasi, 80-uy, Matbuot uyi.

Gazeta «Zarafshon» tahririyatining kompyuter bo'limida sahifalandi.

«Noshir lux» MCHJ bosmaxonasida chop etildi. **Korxona manzili:** Samarqand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uy.

Bosishga topshirish vaqti: soat 18:30 da. Bosishga topshirildi: soat 19:00

Gazetamizning ayrim materiallariga surat tanlashda sun'iy intellekt imkoniyatidan foydalaniladi

Navbatchi muharrir:

G'.HASANOV.

Navbatchi:

Y.MARQAYEV.

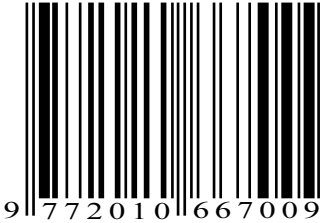
Sahifalovchi:

B.ABDULLAYEV.

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skaner qiling

ISSN-201667X

Sotuvda narxi kelishilgan holda